

Дзейнасць губернатараў
па сацыяльна-эканамічным развіцці
беларускіх губерняў у 1864–1914 гг.

Ляпешкін Я.М.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, Мінск

У артыкуле разгледжана дзейнасць губернатараў Віленскай, Гродзенскай, Мінскай, Віцебскай і Магілёўскай губерняў (ацэнкі, прапановы, перапіска) у сферы сацыяльна-эканамічнага развіцця (добраўпарадкаванне, ахова здароўя, пажарна-санітарны стан, будаўніцтва чыгунак і інш.) у 1864–1914 гг. Адлюстروўваюцца матывы і наступствы дзейнасці: станоўчыя і адмоўныя бакі.

Мэта артыкула – раскрыць уплыў губернатараў на сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх губерняў у 1864–1914 гг.

Матэрыял і метады. Выкарыстаны матэрыялы Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі, Нацыянальнага гістарычнага архіва ў Гродна, Расійскага дзяржаўнага гістарычнага архіва. Метадамі даследавання з’яўляюцца агульнанавуковыя і спецыяльна-гістарычныя: гісторыка-тыпалагічны і гісторыка-сістэмны.

Вынікі і іх абмеркаванне. Паказана, што адным з прыярытэтных накірункаў у дзейнасці губернатараў было забеспячэнне надзейнага пажарна-санітарнага стану і падтрыманне сістэмы аховы здароўя ў губерні. Адзначаецца, што начальнікі беларускіх губерняў кіраваліся ў сваёй дзейнасці палітычнымі разлікамі ўрада, а гаспадарчы інтарэс мясцовага насельніцтва адыходзіў на другі план.

Заклучэнне. Кіраўнікі беларускіх губерняў садзейнічалі (праз службовую зацікаўленасць) сацыяльна-эканамічнаму развіццю падначаленых тэрыторый (банкаўская сфера, шляхі зносін, водаправод, тэлефон, нумарацыя дамоў і назвы вуліц, падаткаабкладанне, пазыкі і субсідыі). Праўда, губернатарскія ініцыятывы (адкрыццё банкаўскай установы, будаўніцтва чыгуначнай веткі і інш.) нярэдка замаруджваліся ці ўвогуле не падтрымліваліся з боку вышэйшага начальства па фінансавых, палітычных або ваенна-стратэгічных прычынах.

Ключавыя словы: беларускія губерні, губернатары, сацыяльна-эканамічнае развіццё.

The Activities of Governors on the Social
and Economic Development of Belarusian Provinces
in 1864–1914

Liapeshkin Y.M.

Educational Establishment “Belarusian State University”, Minsk

The article describes the activities of the governors of the Vilnia, Grodno, Minsk, Vitebsk and Mogilev Provinces (assessments, proposals, correspondence) in the field of social and economic development (landscaping, health, fire and sanitary condition, construction of railways, etc.) in 1864–1914. The motifs and consequences of the activity, positive and negative sides, are considered.

The purpose of the article is to reveal the influence governors had on the social and economic development of the Belarusian provinces in 1864–1914 through their activities.

Material and methods. Materials from the National Historical Archive of Belarus, the National Historical Archive in Grodno, the Russian State Historical Archive are used. The research methods are general scientific and special historical: historical-typological and historical-systemic.

Finding and their discussion. It is shown that one of the priorities in the activities of the governors was to ensure reliable fire and sanitary conditions and maintain the health system in the province. It is noted that the heads of the Belarusian provinces were guided in their activities by the political calculations of the government, while the economic interest of the local population faded into the background.

Conclusion. The heads of the Belarusian provinces contributed (through service interest) to the social and economic development of subordinate territories (banking, communications, water supply, telephone,

numbering of houses and street names, taxation, loans and subsidies). However, gubernatorial initiatives (the opening of a banking institution, the construction of a railway line, etc.) were often slowed down or refused altogether by their superiors for financial, political, or military-strategic reasons.

Key words: *Belarusian provinces, governors, social and economic development.*